

De gemeente Amsterdam zoekt een marktpartij om op kavel 1 op het IJburgse Haveneiland 100 tot 140 kleine koopwoningen met inpandige parkeergelegenheid te ontwikkelen. Sinds 2012 is de braakliggende lap grond in gebruik als natuurlijke leer-, speel- en ontmoetingsplek voor kinderen en volwassenen, onder de naam 'Kavel 1 op de schop'. Voor de rest van dit jaar zijn er nog altijd plannen.

TEKST: LIENEKE KOORNSTRA
FOTO'S: ROB APELDOORN

Twee witte stoelen staan uitnodigend in het centrum van het terrein achter het gebouw met de klok op de kop van Haveneiland. Verderop twee lange wilgenteenbanken. Nog verderop een picknicktafel met daaromheen twaalf dikke boomschijven die als zitjes dienen. Keurig aangelegde lemen paden leiden de bezoekers ernaartoe. De paden slingeren langs grote boomstammen die een klimrek vormen, een volkstuin, enkele schooltuinen en een bijenhotel. Niet alleen een piepkleine windmolen, ook een waterbaan en een zonnepoort maken hier duurzame energie. 'Duurzaamheid maakte deel uit van de oorspronkelijke doelstelling van Kavel 1 op de schop', vertelt Ruud Dettmer die het beheer van de kavel heeft overgenomen van de gemeente. 'Maar het gebruik van dit stuk grond is al niet duurzaam, want niet meer van lange duur.' Vanuit de sociale firma Basic Activering stuurt Ruud nu mensen aan voor het zware werk in de ontmoetingstuin. De lichtere werkzaamheden worden verricht door kinderen van de Neptunusschool en een aantal IJburgse

Kavel 1 nog even op de schop

Die wilgenteenbanken zijn zeer aantrekkelijk om op te ravotten

vrijwilligers. Die laatste worden ondersteund door participatiemedewerker Moniek de Witte van welzijnsinstelling Dynamo.

Windmolentje en wilgentenenhout

Het windmolentje op het natuurspeelterrein is wellicht het meest fameuze object op IJburg. Het ontwerp komt van kunstenaar Joop Conijn. Het door leerlingen van de Neptunusschool gebouwde molentje kwam er niet zo maar te staan. De provincie Noord-Holland had namelijk juist een voorbereidend besluit genomen dat windturbines niet meer waren toegestaan. Het brein achter het windmolentje, Joris Vermeulen van projectbureau HOTSPOT, liet het er niet bij zitten en via een clause in de nieuwe regel kwam het er toch. Het stond er nog maar nauwelijks of het werd al vernield. Rik Kuiper, docent aan de Neptunusschool, repareerde het geheel en sindsdien kan het molentje een lampje brandend houden. 'Gelukkig valt het de laatste tijd met de vernielingen en troep erg mee. Probleem is dat iedereen dit veld op kan. Ook dus mensen die er een zootje van maken', aldus beheerder Ruud Dettmer. 'Kinderen spelen graag met alles wat er staat. Die wilgenteenbanken zijn bijvoorbeeld zeer aantrekkelijk om op te ravotten.' Medewerker Rob Apeldoorn vult aan: 'Het wilgentenenhout wordt steeds droger, daardoor is het minder flexibel en breekt het sneller. Het is wel levend hout, het loopt uit. We hebben enkele bordjes neergezet, zodat nu duidelijk is wat volks- en schooltuin is en niet dient als speeltuin. Ook staan er inmiddels twee prullenbakken en een bordje dat het verboden is voor honden. Helpt allemaal.'

Beplanting

'Binnenkort plaatsen we een zandbak en een

speelhuisje voor kinderen', kondigt Ruud aan. 'Dit zijn weliswaar geen projecten die gericht zijn op duurzame energie maar we gebruiken er wel duurzame materialen voor, zoals gerecycled pallethout.' Voormalig dak- en thuislozen, die bekend zijn bij het Martien Schaaperhuis van HVO Querido en het Leger des Heils, zorgen voor de uitvoering ervan. Een andere ontwikkeling is dat het olifantsgras eruit gaat. 'Het is taai, dik gras dat groeit als kool', vertelt Rob. 'We gaan het niet verstoken in een speciale energiecentrale of omzetten in papier of bioplastic. De vrijwilligers die op de kavel werken, hebben het er intussen helemaal mee gehad. Nu focussen we op de verbouw van tomaten, aardbeien, bramen, courgettes. Via Basic Activering is aarde aangeleverd want de zanderige grond die er van origine ligt, is niet vruchtbaar. Het groeit allemaal niet zo snel, de frambozen hebben we zelfs weggehaald, die deden het niet best. Met alle beplanting hopen we dat het bijenhotel effectief wordt want tot nu toe is het nog niet druk bewoond.'

Uniek

In principe blijft het natuurspeelterrein tot eind 2015 in tact. 'Hoe het verdergaat is afhankelijk van het moment van verkoop aan een projectontwikkelaar', zegt Ruud. 'Van het totale grondoppervlak blijft ongeveer een derde over. De tijd zal leren hoe we dat dan weer inrichten, maar wellicht krijgen we iets anders aangeboden. Het is hoe dan ook uniek in Amsterdam dat leerlingen uit groep zes de mogelijkheid hebben van een eigen tuintje en daarbij veldbiologie heel praktisch gedoceerd krijgen.'

Iedereen is welkom om door de zonnepoort, die dag en nacht drie ledlampen laat branden, de tuin in te lopen, zich te laten verrassen door wat er groeit en bloeit, te kijken naar die wonderlijke waterbaan die volautomatisch en gratis dankzij de zon grondwater omhoog pompt, anderen te ontmoeten en mee te helpen de natuurspeeltuin een prettige plek te laten zijn voor jong en oud. ◀

www.facebook.com/Kavel1opIJburg